

**ПРЕПАРАТИ ЗА БОРБА С ПАМУКОВАТА ЛИСТНА ВЪШКА
(*APHIS GOSSYPH GLOV.*)**

Стефан Рашев

Институт по памука и твърдата пшеница, Чирпан

Резюме

Рашев, С., 2004. Препарати за борба с памуковата листна въшка (Aphis gossypii Glov.).

През периода 2002-2003 г. в Института по памука и твърдата пшеница проведохме полски опит върху естествено заразени площи в 4 повторения по 10 m² за всеки вариант. С добро биологично действие срещу памуковата листна въшка са препаратите: Би 58 в доза 100 ml/da, Хостаквик 50 ЕК в доза 100 ml/da, Антио 33 ЕК в доза 100 ml/da, Ланат 20 Л в доза 100 ml/da, Нуреле Д в доза 50 ml/da, Ортен 75 РП в доза 100 g/da, Регент 800 ВГ в доза 3,5 g/da, Пиримор 50 ВГ в доза 0,05 % и Моспиан 20 СП в доза 0,0125 %.

Ключови думи: Памукова листна въшка, Препарати, Памук.

Abstract

Rashev, S., 2004. Preparations for the control of cotton leaf aphid (Aphis gossypii Glov.).

During 2002-2003, a field experiment was carried out at the Institute of Cotton and Durum Wheat on areas naturally infected with cotton aphids, in 4 replications, each variant of 10 m². The preparations showing good biologic action against the cotton leaf aphid were the following: Bi 58 in a dose 100 ml/da, Hostaquic 50 EK in a dose 100 ml/da, Antio 33 EK in a dose 100 ml/da, Lannate 20 L in a dose 100 ml/da, Nurelle D in a dose 50 ml/da, Orthen 75 RP in a dose 100 g/da, Regent 800 VG in a dose 3,5 g/da, Pirimore 50 VG in a dose 0,05 % and Mospilan 20 CP in a dose 0,0125 %.

Key words: Cotton leaf aphid, Preparations, Cotton.

УВОД

Най-голямо икономическо значение от всички неприятели за памукопроизводството в страната имат листните въшки и по-специално памуковата листна въшка (*Aphis gossypii Glov.*) (Радев и Стефанов, 1976). При силно нападение загубите достигат 30-40 %, а понякога и до 60-70 % (Радев, 1962). Данните от многогодишното изпитване чрез третиране на памуковите семена със системни инсектициди показват, че не се осигурява пълно опазване на посевите от нея. При плътност на неприятеля над прага на икономическа вредност (20-25

Препарати за борба с памуковата листна въшка (*Aphis gossypii* Glov.)

въшки на 1 растение във фаза 3-4 същински лист, а през вегетацията - 10 % нападнати растения) се налага провеждане на пръскане (обикновено двукратно) чрез авио- и наземна техника. За да не се допусне поява на резистентни форми от определен биологичен вид, е необходимо да се прилага по-голям набор от инсектициди на базата на различни активни субстанции (Григоров, 1980; Зильберминц, 1988).

Целта на изследването беше да се изпита широк набор от инсектициди, за да се установи ефективността им срещу памуковата листна въшка.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

През периода 2002-2003 г. в Института по памука и твърдата пшеница - Чирпан проведохме полски опит върху естествено заразени с памукова листна въшка площи в 4 повторения по 10 m² за всеки вариант. Пръскахме с гръбна пръскачка с 30-50 l/da в зависимост от фазата на развитие на памука. Контролата бе пръскана с вода. Преди пръскането се отчита началната плътност на листните въшки. За тази цел се маркират с картончета отделни листа, нападнати с въшки, за всички варианти и контролата. Броят им се записва на картончето, което се прикрепва с конец към маркирания лист. След пръскането на 1-ия, 3-ия и 7-ия ден също се броят останалите живи въшки във вариантите и контролата, като данните се записват на картончето. Ефективността на препаратите за всеки вариант се изчислява по формулата на Хендерсън-Тилтън.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Таблица 1. Състояние на популацията

Варианти Доза	Брой живи преди пръскане	Дни след пръскането					
		1		3		7	
		Брой живи	Е %	Брой живи	Е %	Брой живи	Е %
Би 58-100 ml/da	167	0	100	0	100	0	100
Хостаквик 50 ЕК-100 ml/da	293	0	100	0	100	1	99
Антио 33 ЕК-100 ml/da	181	0	100	0	100	0	100
Ланат 20Л-100 ml/da	370	0	100	0	100	0	100
Нуреле Д - 50 ml/da	293	0	100	0	100	0	100
Пиримор 50 ВГ - 0,05 %	153	0	100	0	100	0	100
Ортен 75 РП - 100 g/da	192	0	100	0	100	1	99
Моспилан 20 СП 0,0125 %	167	0	100	0	100	0	100
Регент 800 ВГ 3,5 g/da	248	20	91	0	100	0	100
Контрола	262	227		67		106	

За борба срещу памуковата листна въшка бяха изпитани следните инсектициди: Би 58 (диметоат 400 g/l), Хостаквик 50 ЕК (хептенофос 500 g/l), Антио 33 ЕК (формотион 337 g/l), Ланат 20 Л (метомил 200 g/l), Нуреле Д

(хлорпирифос 500 g/l и циперметрин 50 g/l), Ортен 75 РП (ацефат 75 %), Регент 800 ВГ (фипронил 800 g/l), Пиримор 50 ВГ (пиримикарб 500 g/kg) и Моспиан 20 СП (ацетамиприд 200 g/kg). В момента на провеждане на изпитването в колониите на въшките преобладаваха безкрили партеногенетични женски и единични крилати, а фазата на развитие на памука беше "2-3 същински лист". Независимо от плътността на неприятеля инсектицидите показаха много висока ефективност при посочените концентрации (табл. 1).

Тези резултати показват, че в района на проучването памуковата листна въшка не притежава резистентност към нито един от изпитаните препарати. Неуспехите при провеждане на борбата срещу памуковата листна въшка се дължат на късното ѝ откриване върху нападнатите култури, когато плътността ѝ е висока и листата са деформирани (Васильев, 1973). Това затруднява борбата и силно намалява ефикасността на препаратите.

ИЗВОДИ

С много добро биологично действие срещу памуковата листна въшка са препаратите: Би 58 в доза 100 ml/da, Хостаквик 50 ЕК в доза 100 ml/da, Антио 33 ЕК в доза 100 ml/da, Ланат 20 Л в доза 100 ml/da, Нуреле Д в доза 50 ml/da, Ортен 75 РП в доза 100 g/da, Регент 800 ВГ в доза 3,5 g/da, Пиримор 50 ВГ в доза 0,05 % и Моспиан 20 СП в доза 0,0125 %.

Посочените инсектициди при плътност на неприятеля над прага на икономическа вредност са в състояние да ограничат вредната им дейност с оглед преодоляване на критичния период от развитието на памука (3-4 същински лист).

Получените резултати показват, че памуковата листна въшка, развиваща се върху памука в района на проучването, не е резистентна към изпитаните препарати.

ЛИТЕРАТУРА

- Васильев, В.П., 1973.** В: кн. Вредители сельскохозяйственных культур и лесных насаждений. Т.1, 284-285
- Григоров, Ст., 1980.** Листните въшки и борбата с тях.
- Зильберминц, И.В., 1988.** Сост. пробл. резист. вред. и возб. раст. и хим. средствам защиты и ее преодоление. Тез. докл. 7 совещ. Рига, 14-18 ноябр
- Радев, Р., 1962.** Изв. На НИИ по памука, Чирпан, т. 2, 151-183
- Радев, Р., Ст. Стефанов, 1976.** В: Селекция и агротехника на памука и твърдата пшеница.